

Neoficialus vertimas

EUROPOS TARYBA

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMAS

TREČIASIS SKYRIUS

NUTARIMAS DĖL

Adolfo ŠLEŽEVIČIAUS
pareiškimo Nr. 55479/00
prieš Lietuvą

PRIIMTINUMO

Europos Žmogaus Teisių Teismas (Trečiasis skyrius), 2000 m. lapkričio 28 dieną posėdžiaujant kolegijai, sudaryta iš:

pirmininko J.-P. COSTA,
teisėjų W. FUHRMANN,
P. KŪRIO,
F. TULKENS,
K. JUNGWIERT,
sero Nicolas Bratza,
K. TRAJA
ir *skyriaus kanclerės* S. Dollé,

atsižvelgdamas į minėtą pareiškimą, pateiktą 2000 m. kovo 1 dieną ir įregistruotą 2000 m. kovo 9 dieną;

atsižvelgdamas į atsakovės Vyriausybės pateiktą nuomonę ir į pareiškėjo kaip atsakymą pateiktą nuomonę,

po svarstymo nusprendė:

FAKTAI

Pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos pilietis, gimęs 1948 m., gyvenantis Vilniuje. Nuo 1993 m. iki 1996 m. jis buvo Lietuvos Ministras Pirmininkas.

Bylos faktai, pateikti šalių, gali būti apibendrinti, kaip išdėstyta toliau.

1996 m. sausio mėnesį du Seimo nariai parašė laiškus Generaliniam prokurorui, prašydami iškelti pareiškėjui baudžiamąją bylą dėl finansinių pažeidimų ir piktnaudžiavimo tarnyba. 1996 m. sausio 24 dieną byla buvo iškelta.

Nenustatyta 1996 m. sausio mėnesio dieną šios bylos kontekste buvo areštuotos pareiškėjo banko sąskaitos. 1996 m. vasario 8 dieną pareiškėjas atsistatydino iš Ministro Pirmininko pareigų, kad galėtų užsiimti verslu.

1996 m. spalio 10 dieną Generalinės prokuratūros prokuroras pateikė pareiškėjui kaltinimus iš dviejų punktų dėl piktnaudžiavimo tarnyba. 1996 m. spalio 17 dieną parengtinis tyrimas buvo baigtas, ir iki 1996 m. lapkričio 28 dienos vyko pareiškėjo susipažinimas su bylos medžiaga. 1996 m. gruodžio 16 dieną prokuroras pakeitė kaltinimus pareiškėjui. Nuo 1996 m. gruodžio 18 iki 19 dienos vėl vyko pareiškėjo susipažinimas su bylos medžiaga. 1996 m. gruodžio 21 dieną buvo patvirtinta kaltinamoji išvada, ir byla buvo perduota Vilniaus apygardos teismui.

1997 m. sausio 24 dieną Vilniaus apygardos teismas surengė tvarkomąjį posėdį, o 1997 m. kovo 13 dieną nustatė, kad parengtinis tyrimas buvo atliktas netinkamai, nes kaltinimai pareiškėjui buvo neapibrėžti ir spekuliatyvūs, o jo gynybos teisės buvo pažeistos. Apygardos teismas grąžino bylą prokuratūrai papildomam tyrimui atlikti.

1997 m. kovo 26 dieną prokuroras padavė skundą. 1997 m. gegužės 14 dieną skundas buvo atmestas. 1997 m. spalio 29 dieną prokuroras vėl pateikė kaltinimus pareiškėjui, šį kartą iš keturių punktų dėl piktnaudžiavimo tarnyba, klastojimo ir sukčiavimo. 1997 m. gruodžio 1 dieną prokuroras pakeitė kaltinimus. Nuo 1997 m. gruodžio 3 dienos iki 1998 m. vasario 23 dienos vyko pareiškėjo susipažinimas su bylos medžiaga. 1998 m. vasario 23 dieną pareiškėjas pateikė prokuratūrai prašymą nutraukti bylą nesant nusikaltimo sudėties. Šis prašymas buvo atmestas 1998 m. kovo 6 dieną. 1998 m. kovo 23 dieną buvo patvirtinta nauja kaltinamoji išvada, ir byla buvo perduota Vilniaus apygardos teismui.

1998 m. birželio 19 dieną, liepos 10 dieną ir nuo rugsėjo 9 iki 30 dienos Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo bylą. 1998 m. rugsėjo 30 dieną teismas nusprendė, kad kaltinimai pareiškėjui buvo neapibrėžti ir spekuliatyvūs ir kad būtina surinkti naujus įrodymus. Teismas sustabdė bylos nagrinėjimą ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą, prašydamas nustatyti Baudžiamojo proceso kodekso nuostatų, susijusių su teismo funkcijomis bylos tyrime, konstitucingumą. 1999 m. vasario 5 dieną Konstitucinis Teismas pagal šį prašymą priėmė sprendimą, kuriuo remiantis bylos medžiaga 1999 m. kovo 8 dieną buvo grąžinta apygardos teismui.

1999 m. gegužės 10 dieną Generalinės prokuratūros prokuroras penktą kartą pateikė pareiškėjui kaltinimus, šį kartą iš penkių punktų dėl piktnaudžiavimo tarnyba, klastojimo ir sukčiavimo. Kartu su pareiškėju kaltinimai buvo pateikti dar vienam asmeniui.

1999 m. gegužės 10 ir 19 dienomis Vilniaus apygardos teismas atidėjo bylos nagrinėjimą dėl kito kaltinamojo neatvykimo. Teismas nagrinėjo bylą 1999 m. birželio 28 ir liepos 13 dieną. Pastarąją dieną Vilniaus apygardos teismas nustatė, kad tyrimas buvo atliktas netinkamai ir kad kaltinimai, pateikti pareiškėjui, buvo neaiškūs. Teismas grąžino bylą prokuratūrai papildomam tyrimui atlikti.

1999 m. liepos 21 dieną prokuroras padavė skundą. Posėdis, numatytas 1999 m. rugsėjo 16 dienai, neįvyko, nes neatvyko kitas kaltinamasis. 1999 m. spalio 8 dieną Apeliacinis teismas atmetė šį skundą.

1999 m. lapkričio 24 dieną Generalinio prokuroro pavaduotojas pateikė kasacinį skundą dėl šių sprendimų, skųsdamas, *inter alia*, tai, kad teismai keletą kartų grąžino bylą papildomam tyrimui dėl tariamai neaiškių kaltinimų vietoj to, kad išnagrinėtų šiuos kaltinimus iš esmės ir nuteistų ar išteisintų pareiškėją. Prokuroras teigė, kad tokiu būdu teismai nepateisinamai vilkino procesą ir atidėjo galutinio bylos sprendimo priėmimą.

2000 m. sausio 11 dieną Aukščiausiasis Teismas atmetė šį skundą. Jis nustatė, kad pagrindinė bylos grąžinimo papildomam tyrimui atlikti priežastis buvo kaltinimų pareiškėjui dviprasmiškumas, kuris pažeidė jo gynybos teises ir “neleido priimti nuosprendžio” dėl bylos esmės.

2000 m. vasario 18 dieną Generalinis prokuroras perdavė bylą Vilniaus apygardos prokurorui papildomam tyrimui atlikti. 2000 m. balandžio 18 dieną apygardos prokuroras informavo pareiškėją, kad byla prieš jį buvo “iš dalies” nutraukta, o parengtinis tyrimas sustabdytas, nesant nusikaltimų

sudėties pagal du kaltinimus ir neįrodžius pareiškėjo kaltės pagal kitus tris kaltinimus. Jo turto areštas buvo panaikintas tą pačią dieną.

Pareiškėjo skundą dėl šio sprendimo 2000 m. gegužės 26 dieną atmetė kitas Vilniaus apygardos prokuroras. Pareiškėjas padavė skundą Generalinei prokuratūrai, nurodydamas, kad byla nebuvo galutinai nutraukta. 2000 m. rugpjūčio 31 dieną Generalinės prokuratūros prokuroras atmetė šį skundą, nustatęs, kad byla buvo nutraukta pagal valstybės vidaus teisės reikalavimus. Pareiškėjas taip pat buvo informuotas, kad 2000 m. balandžio 18 dienos nutarimą jis gali apskųsti teismui.

TEISĖ

Pareiškėjas skundžiasi dėl proceso, kuris, jo nuomone, prasidėjo 1996 m. sausio 24 dieną ir vis dar tęsiasi, trukmės. Vyriausybė teigia, kad laikotarpis, kuris šiuo požiūriu turi būti įvertintas, prasidėjo, kai pareiškėjui pirmą kartą buvo pateikti kaltinimai (1996 m. spalio 10 dieną), ir baigėsi, kai byla galiausiai buvo nutraukta 2000 m. balandžio 18 dieną.

Anot pareiškėjo, proceso trukmė pažeidžia “įmanomai trumpiausio laiko” reikalavimą, įtvirtintą Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje. Vyriausybė atmeta tokį tvirtinimą.

Teismas, atsižvelgdamas į jo praktikoje suformuluotus “įmanomai trumpiausio laiko” įvertinimo kriterijus (bylos sudėtingumą, pareiškėjo ir kompetentingų valdžios institucijų elgesį) ir į jo turimą informaciją, laiko, kad šis skundas turi būti nagrinėjamas iš esmės.

Dėl šių priežasčių Teismas vienbalsiai

SKELBIA ŠĮ PAREIŠKIMĄ PRIIMTINU, iš anksto nenusprendamas dėl bylos esmės.

S. DOLLÉ
Kanclerė

J. – P. COSTA
Pirmininkas